

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 240 (3402) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Lassú beszívárgást kezdett a Balkánon a 9-ik brit hadsereg

Egy óra hosszat tartó tűzharc volt a Csatorna mentén felállított német és brit messzehordó ütegek között — Délolaszországban nem a szövetségesek, hanem a németek szabják meg a harcok menetét

Döntő állásfoglalásra készül London és Washington Argentínával szemben

Zürichből jelentik: (MTI) Londonból jelenti az Exchange Telegraph: **A brit közvélemény Argentínával szemben egyre élesebben viselkedik. Politikai és diplomáciai körök arra számítanak, hogy a brit és amerikai kormány döntő állásfoglalásra helyezkedik a Ramirez kormánnyal szemben.**

Stockholmból jelentik: (MTI) A moszkvai hármastelekezettel kapcsolatban Moszkvából és Washingtonból ellenmondó jelentések érkeznek. Az egyik svéd napilap két jelentést közöl egymás mellett. A moszkvai jelentés a második harctérre vonatkozó megfigyelés kérdéseiben távolról sem olyan bizakodó hangú, mint a Washingtonból érkező jelentés. Washingtonban úgy vélik, hogy a második harctér megteremtésére csak tavasszal kerül sor és addig a szövetséges hadviselését az élénk légitvékenység jellemzi. Washingtonban arra számítanak, hogy ezt a tervet az oroszok is elfogadják. Ezzel szemben „A háború és munkásosztály” című moszkvai lap hangsúlyozza, hogy a szövetségesek együttműködését a hadvezetésben határozottabban kell tenni. Ez nem szorítkozhatik egyes szövetségesek részéről a Németország elleni légitámadásokra, vagy pedig az olaszországi aránylag kisebb méretű hadműveletekre.

Zürichből jelentik: (MTI) Az Exchange Telegraphé diplomáciai munkatársa azt jelenti Moszkvából, hogyha váratlan esemény nem történik, a moszkvai értekezlet sima lefolyását a hétfői ülés után már biztosra lehet venni.

A Pest írja: Zürichi jelentés szerint az Egyesült Államok, Anglia és a Szovjet állandó testület létesítését határozta el azzal a céllal, hogy a szövetségesek közötti esetenként felmerülő kérdéseket megoldja. A moszkvai értekezletre vonatkozóan Zürichből érkező jelentés arról számol be, hogy a katonai kérdések még mindig függőben vannak. Megoldásuk a tanácskozás legnehezebb része. Angol eredetű hír szerint az értekezlet valószínűleg csak november első hetének végén fejeződik be.

Az amerikai híroroda washingtoni jelentése szerint Amerikában rámutatnak azokra a nehézségekre, amelyekkel még át kell haladni Moszkvában. A ne-

hézségek nem a második harctérrel kapcsolatosak, hanem inkább politikai okokból származnak, mivel a szovjet irányvonalai ezen a téren mindenben eltértek az angolszászokétól. A főbb kérdések elsősorban a földrajzi határokkal, a szovjet érdekek elhatárolásával és Németország jövőjével függenek össze.

Stockholmból jelentik: (B. T.) A

moszkvai értekezletről a svéd fővárosba érkezett hírek szerint változatlanul csak szűkszavú megjegyzések látnak napvilágot. Az amerikai sajtó arra számít, hogy a moszkvai tárgyalások még 8—10 napig tartanak és lehetnek mondják, hogy a tárgyalás anyagának egy részét másik háromhatalmi értekezletre halasztják. Ez az értekezlet még ebben az évben összeülne.

Elkészültek az új német légi-fegyverek

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interint a délolasz helyzetről a következőket jelenti:

Dél-Olaszországban a hadihelyzetet nagyjából az jellemzi, hogy a németek az utóbbi napokban néhány szakaszon arcvonalmegrövidítő mozdulatokat hajtottak végre, anélkül, hogy az angolszászok megzavarhatták volna és ezzel harcerejükét mégjobban tömörítették. Most egységes szerkezetű védővonal létesül, amely a dombok és hegyek vidékére támaszkodik. Ez a terület sokféle hadászati lehetőséget nyújt. Jellemző a délolaszországi csatára, amelyet nem az angolszászok, hanem a németek szabnak meg, hogy a legutóbbi német hadmozdulatokat sikerült mindenhol egészen végrehajtani anélkül, hogy az angolok és az amerikaiak a legkisebb mértékben keresztelheték volna. A hadihelyzet képe tehát most is alapjában ugyanolyan, mint amilyen volt a 10 napos salerno-i csata után. A főharcok még egyáltalán nem kezdődtek meg. A németeknek sikerült erejüket annyira kímélni, hogy minden kezdeményezés a kezükben maradt. Ezzel a lehetőséggel majd a legalkalmasabb időben és erre a célra megválasztott helyen fognak élni.

Berlinből jelentik: Ley dr. az Arton Tidningen jelentése szerint három héttel ezelőtt Lipszében az SS, az SA és a munkafront képviselői előtt kijelentette, hogy Hitler hat héten belül a brit városokat eltörli a föld színéről új fegyver segítségével. Ley dr. szerint az új fegyver gyártása az angol terrortámadások miatt halasztást szenvedett, azonban ez az új fegyver ma már teljesen elkészült. Ez a fegyver az éhínséggel együtt, amely a tengeraltjárók tevékenysége következtében Angliában mindjobban terjed, meghozza Németország győzelmét Anglia felett.

Londont ismét bombázták a németek

Stockholm. (MTI): A Dagens Nyheter jelenti Zürichből, hogy zágrábi semleges politikai megfigyelők szerint a 3-ik angol hadsereg lassú beszívárgásba kezdett a Balkánon. Arról van szó, hogy megerősítsék Mihailovics tábornok partizán csapatait.

A Pest berlini különtudósítója szerint a Krivojrog irányában támadó szovjet erőkkel szemben német tartalékokat vonultattak fel. Berlinben az itteni küzdelmek jelentőségét igen komolyan értékelik, mert a szovjet nyilván a déli szárnyon keresi a döntést abban az elgondolásban, hogy az itt elért siker döntő lesz az egész keleti harctérré. A német hadvezetés természetesen ebben az irányban is megtette a megfelelő intézkedéseket.

Dover. (Bud. Tud.): A Csatorna mentén levő brit és német messzehordó ütegek kedde reggel éjjel egy órahosszat lötték egymást.

London. (Bud. Tud.): Londonban a kedde reggel éjjel 1 óra körül német bombázók szálltak el Nagy-London fölött és bombákat dobtak le.

Berlinből jelentik: (MTI) Német katonai körök szerint a keleti harctér harcai a Dnyeper vonalán nagy hadászati összefüggésben vannak és mint ilyen, egészen kell tekinteni azokat. Berlinben rámutatnak arra, hogy a szovjet állandóan rendkívül sok csapatot és nehézfegyvert vet be látszatra ki nem apadó tartalékaiból már három hónap óta. Illetékes katonai körök figyelmeztetnek arra, hogy a harcok gyújtópontjaiban az elmúlt 24 órában a küzdelem elérte tetőpontját. Ebből azonban nem vehető ki, vajjon küszöbönálló döntésre is kívánnak-e rámutatni? Csak annyit említettek meg, hogy a harcok rendkívül hevesek. Az orosz támadások igen súlyosak, azonban a német védekezés is egyes szakaszokon rendkívül sikeres. Katonai körök egyelőre nem tájékoztatnak a német ellenrendszabályokról, azonban Berlinben nem csodálkoznak azon, ha megfelelne a valóságnak az a moszkvai jelentés, hogy a német hadvezetés a jelen helyzetet operatív tartalékok bevetésével szándékozik tisztázni. Ez lenne az első eset, amikor a fohadiszállás a már hónapok óta tartó szovjet hadjárat ellen nemcsak taktikai, hanem hadműveleti tartalékait is igénybevenné.

Actio Catholica- napokat rendez Kolozsváron az erdélyi egyház- megye

A Magyar Kurir jelenti: Az erdélyi egyházmegye Actio Catholica szervezete október 28-án, 29-én, 30-án és 31-én Actio Catholica napokat rendez Kolozsváron. Október 28-án az előző elnökök bevezető beszédét Sándor Imre püspöki helytartó mondja, majd Nyisztor Zoltán pápai prelátus „A magyar katolikusok világnézeti feladata” címmel, Mihailovics Zsigmond pápai prelátus az Actio Catholica országos igazgatója „A magyar Actio Catholica 10 éve” címen tart előadást. Október 29-én Nyisztor Zoltán „A magyar katolikusok kulturális feladatai”, Mihailovics Zsigmond „A magyar Actio Catholica szervezete” címmel mond beszédet. Október 30-án Nyisztor Zoltán a magyar katolikusok szociális feladatait, Mihailovics Zsigmond az Actio Catholica jövő feladatát ismerteti. Október hó 31-én, Krisztus Király ünnepén a Szent Mihály templomban Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás pontifikál ünnepi szentmisét, majd ugyanazon délután a Mátyás Király Diákházban az erdélyi egyház magyar Actio Catholica tanácsa diákszület tart, amelyen Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás ünnepi beszédet mond.

Elbucsuztatta a városi kisgyűlés Varga László dr. tanácsnokot

Szívem mindig Váradé marad — mondotta
Varga László

Nagyvárad, okt. 26. Ma délelőtt 11 órakor tartotta meg a város törvényhatósági bizottsága kisgyűlését a város-háza kistanácstermében, dr. Hlatky Endre főispán elnöklété alatt.

A tárgysorozat pontjaiban önálló kisgyűlési ügyek szerepeltek, ezeknek során tárgyalta a kisgyűlés Molnár Lajos állami gimnáziumi tanár lakásbérleti ügyét. A kisgyűlés jóváhagyta a Bazár-épületben lévő lakás bérletét. Ezután a Ludvig Gyula fakereskedő bérletében lévő Vitéz-utcai ház bérletét tárgyalták, mert Ludvig a bérletről lemondott Uffalussy Zoltán javára. A kisgyűlés az új bérheadást nem hagyta jóvá, ellenben utasította a város vezető-ségét új pályázat kiírására.

A város részére megrendelt 200 vagon tűzifa leszállítása tárgyában úgy határoztak, hogy azt mázsánként 60 filléres árban fizetik.

Elfogadta a kisgyűlés a törvényhatósági útalap terhére engedélyezett munkadíjakat. A Pataky Tibor utcai kerítést lebontották és ennek áthelyezése kérdésében 14 ezer 225 pengő többletkiadás merült fel, mert cementet nem lehetett beszerezni. A kérdéshez Pintér István szólott hozzá, sokalva az összeget. Végül is a kisgyűlés úgy határozott, hogy az előirányzott keretet megtartják és szakértői bizottság vizsgálja felül a munkálatokkal kapcsolatos kérdéseket.

A városi elemi iskolák takarítási munkáinak vállalatbaadása tekintetében úgy döntött a kisgyűlés, hogy azt egyelőre elnapolják, ellenben a Vörösmarty utca fahidjavitási munkálatait, valamint az átjáróhid munkálatait Fenyák Józsefnek adja ki. A Biharmegyei Közközház óvóhelyépítési munkálatait Fűzi Istvánnak adták vállalatba. A polgármester megállapítása szerint botrányos állapotban lévő Zárda-utcai gyalogjáró munkálatait Kovács József kapta meg 9839 pengő munkadíjért. A belterületi kocsitűk javítási pótmunkái 50 ezer pengőt igényelnek. Ezek a munkálatok a Tisza Kálmán-terem, a Várju, Wagner, Mailáth, Karácsony püspök utcán, tovább-

bá a Szent István téren, a Verbóczy-gróf Ciano-, Péter- és Csengeri-utcaikon végzik el.

A közgyűlést előkészítő ügyek tárgyalása során dr. Gyapay László h. polgármester előterjesztést tett a Szent László-év emlékkönyvének kiadási költségeinek engedélyezése tárgyában. A kisgyűlés vitan élkül jóváhagyta a 19 ezer pengő költséghöz tartozó 7860 pengő póthitelt, egyben jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg az évkönyv szerkesztését végző dr. Hlatky Endrének.

Ezután dr. Varga László áthelyezéséről és Fluck Ferenc tanácsnokká történő kinevezéséről emlékezett meg a törvényhatósági bizottság.

Ezzel kapcsolatban Csernák Béla bizottsági tag szólalt fel, megemlítve, hogy a belügyminisztérium méltó embereket választott ki Nagyvárad város vezetésére és ezek közé tartozott dr. Varga László tanácsnok is, akinek buzgó

és fáradhatatlan munkássága elismerést, megbecsülést és szeretetet váltott ki a város magyar társadalmában.

— Mikor a belügyminiszter rendelkezését sajnálattal tudomásul vesszük, — mondotta Csernák Béla, — nem mulaszthatjuk el tolmácsolni hálánkat és köszönetünket a végzett munkáért, őszintén kívánom, hogy Isten áldása kísérje új helyére családjával együtt.

Ugyanekkor emlékezett meg Fluck Ferenc aljegyző előléptetéséről, akinek jutalmazását látja a megszállás éveiben eltöltött mellőzéséért.

Felzólalt Szabó Károly bizottsági tag is az Ipartestület nevében, megemlítve, hogy dr. Varga László mindig szívén viselte az iparosok helyzetét. Kifejezte jókívánását és hálás köszönetét, a sikert kívánva ezután tevékenységéhez is.

Dr. Varga László meghatottan köszönte meg a meleg, elismerő szavakat, megemlítve, hogy 25 éves közszolgálati ideje alatt mindig a keresztény magyar kisembert becsülte, mert becsületes munkát csak szívvvel lehet megérteni. Nagyváradot megerterte, fájdalmas innen a szakadás, köszöni az elismerést és támogatást. Szívem mindig Váradé marad, — fejezte be szavait dr. Varga tanácsnok. — Isten éltesse a váradai polgárokat!

Emberéleletet nem követelt a Dunántúl vasárnapi bombázása

A kisebb jelentőségű rongálások helyreállítására folyamatban van

Tartsuk be a légiriadó esetére előírt rendelkezéseket!

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Angolszász repülők október 24-én a déli órákban négy hullámban déli irányban berepültek az ország területére és a Dunántúl nyugati felében számos helyen bombákat dobtak, majd nyugati és délnyugati irányban repülve, elhagyták az ország légi terét. Az okozott kisebb jelentőségű rongálások helyreállítása folyamatban van. A lakosság fegyvelmezeti magatartása következtében emberéletben nem esett kár.

Vasárnap délben ismét felhangzottak a szirénák. Az utcák képeről úgy látszott, hogy bár a közönség nagyszámban kielégítően viselkedett, —

egyesek elfelejtették már azokat a riadti pillanatokat, amikor a szovjet bombázók zúgtak el fejuink felett és félelmetes dörrenéssel robbantak a pusztítást hozó bombák. Bár szigorú rendelkezések írják elő, hogy a légiriadó alatt csak arra kijelölt hatósági személyek tartózkodhatnak az utcán, mégis számos helyen láttunk embereket ülni a parkok és sétányok padjain, míg mások a házak kapui előtt az eget vizsgálva várták az ellenséges repülőgépeket, nem gondolva arra, hogy a robbanásakor már késő az óvóhelyre menni. Akaratlanul is csúnykábbé jut, hogy a bomba répszardaraboktól szétrocsosolt, vagy légnymástól megölt emberek azazait lehetett annakidején Belgrád utcáin látni. És mindez miért? Mert nem tudták, hogy riadó esetén a saját érdekükben kell az óvóhelyen, ennek hiányában a pincében vagy az épületek falain belül tartózkodniok. Az illetékes hatóságok nyomtatékosan felhívják az ország lakosságának figyelmét azokra a szigorú rendelkezésekre, amelyek megtiltják a riadó alatt az utcán vagy általában a házakon kívül való tartózkodást. Tartsuk be ezeket a rendelkezéseket, mert ezzel nemcsak a rendészeti intézkedéseknek tettünk eleget, hanem saját életünket és testi épségünket is biztosítjuk.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Orient express.
BELVÁROSI: Rombadölt álmok.
CASINO: Mátyás rendet csinál.
KORONA: Fekete hajnal.

A képviselőház egyesített bizottsága elfogadta a belügyi tárca költségvetését

A MTI jelenti: A képviselőház pénzügyi, közigazgatási és társadalompolitikai bizottsága Temesváry Imre és Ináncsy Papp Elemér elnökletével hétfőn délután öt órakor folytatta a belügyi tárca költségvetésének tárgyalását. A kormány részéről vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter és Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter voltak jelen. Több képviselő felzólalása, valamint Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter tájékoztatója után az együttes bizottság a belügyi tárca költségvetését részleteiben is elfogadta. Kedden a képviselőház pénzügyi és közoktatásügyi bizottsága a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetését tárgyalja. Ennek befejezése után a pénzügyi és földművelésügyi bizottság a földművelésügyi tárca költségvetésének tárgyalására tér át.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A felsőház véderő bizottsága József királyi herceg elnökletével hétfőn délelőtt ülést tartott Kállay Miklós miniszterelnök és Csatai Lajos honvédelmi miniszter jelenlétében Csatai Lajos részletes tájékoztatója után a kormány több tagja szólalt fel. A felzólalásokra a honvédelmi miniszter kimerítő választ adott.

Másfél havi lisztkészletet kötelesek kiváltani a pékek és elosztók

Értesítem az összes éltőiparosokat és elosztó kereskedőket, hogy mindenki köteles a hónap első napjaiban másfél havi lisztkészletet kiváltani és lakásán, illetőleg megfelelő raktárhelyiségében tárolni. A rendes havi adagon felül a félhavi tartalék tárolását a Közélemezési Hivatal tisztviselőivel ellenőriztetni fogom e amennyiben ezen a téren mulasztást fogok tapasztalni, a legszigorúbb megtorló intézkedéseket alkalmazom.

Nagyvárad, 1943. október 25-én.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Október 28-án kezd meg a Közellátási Hivatal a 35 dkgr-os kenyérpótlégyek kiadását

A 35 dkgr-os, nehéz testi munkásoknak járó november havi kenyérpótlégyek kiadását folyó hó 28-án kezd meg a Közélemezési Hivatal (Szaniszló utca 15. sz. alatt). A november havi kenyérpótlégyeket a folyó havi fejjapok ellenében adja ki a hivatal. Munkaadói igazolásra tehát nincs szükség. Az öt vagy ötnél több munkást foglalkoztató üzemek, vagy vállalatok a fejjapokat kétpéldányú névjegyzék kíséretében kötelesek beadni.

Nagyvárad, 1943. október 25-én.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Nagyváradra látogat a debreceni Csokonai kör és a szegedi írók csoportja

Nagyszabású műsort dolgozott ki a Szigligeti Társaság

A nagyváradai Szigligeti Társaság elnöksége az új esztendőre is gazdag programot állított össze, amely híven tükrözi vissza a felszabadogánál idősebb irodalmi társaság célkitűzéseit. Az új idény programját nemcsak irodalmi délutánok, hanem hangversenyek rendezésével is színesíti tezik.

Az első felolvasó ülést november elején rendezik meg, amikor is Rolla Margit Nagyváradról elzármozott kiváló írónőt látja vendégül a Szigligeti Társaság. November második felében pedig Földessy Gyula, az Ady-irodalom legilletékesebb szószólója beszél emlékeiről. Rövidesen sor kerül a debreceni Csokonai Kör és a szegedi írók reprezentatív bemutatkozására, valamint az erdélyi írók előadás-sorozatára, amely-

nek előkészítését most végzi a Társaság elnöksége.

Ugyancsak gazdag hangverseny program összeállítása is folyamatban van. A felszabadulás után a Szigligeti Társaság rendezte meg Dohnányi Ernő hangversenyét a téli idényre is a legkitűnőbb magyar és külföldi művészek szereplését igyekszik biztosítani az elnökség.

A Társaság elnöksége terve vette, hogy a megye nagyobb helységeiben is megrendezi irodalmi estjeit. Így Berettyóújfaluban, Derecskén, Sarkadon, Érmihályfalván, Székegyhádon, Margittán, Élesden stb. tart estélyeket a Szigligeti Társaság.

November hó 12-én különben a Szigligeti Társaság tagjai Sopronban szerepelnek a Frankenburg Kör estélyén.

Offenzívája táplálására

Minden erejét négy súlypontra vonta össze a szovjet hadvezetés

Új tetőpontjához érkezett a kremencsugi csata Rendkívül előnyös hegyvonulatot foqlaltak el a németek Délolaszországban

Tíz nap alatt kilencszer volt légiriadó Londonban

Berlin. (MTI.): A szovjet hadvezetés offenzívája táplálására minden erejét — mint az most már kétségtelenül kitűnik — négy súlypontra vonta össze. Mind a négy ponton vasárnap egész nap súlyos harcok dúltak, azonban a szovjetnek sehol sem sikerült a német arcvonalat áttörni és mélységben előretörni. Melitopolj mindkét oldalán négy lövészhadosztály és két páncélos dandár támadott a legszűkebb harci szakaszon. Több óra hosszat tartott a küzdelem. A német páncéltörő harci harminc szovjet páncélost lőttek ki. Az esti órákban egy szovjet egységnek sikerült egy betörése, amely arra készítette a német vezetőséget, hogy az arcvonalat néhány kilométerre visszavegye. A harcok a hétfőre virradó egész éjszaka tartottak és a hétfői reggeli órákban új erőre kaptak. Dnyepetrovcszk két oldalán a szovjetnek két, egyelőre jelentéktelen hídfőt sikerült alakítani a Dnyeper jobb partján. A várostól északra nagyobb harcok folytak, amelyekben a bolsevisták 35 páncélost veszítettek. A támadásokat a német elhárító csapatok végül is felfogták. Krivojrognál sikerült a túlerőben levő szovjet csapatok minden támadását sikeresen visszaverni. Itt a németek 62 páncélost zsákmányoltak.

A Kremencsug és Dnyepetrovcszk közötti csatater — a szovjet zsilipje

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda katonai tudósítója a Kremencsug és Dnyepetrovcszk közötti csatateret szovjet zsilipnek nevezi. A tudósító megjegyzi, hogy az itt tomboló csata új tetőpontot ért el. Azután megállapítja a tudósító, hogy a bolsevisták Kremencsug és Dnyepetrovcszk között hadosztály-hadosztályra nyomtak be a hídfőbe. Páncélos alakulatokat, tüzerzereket és gyaloghadosztályokat hoztak át olyan tömegben, amilyenben csak tudtak. Ezen a részen olyan nyomást okoztak, amely túlfűtött kazánhoz hasonlított. A várt robbanás eddig nem következett be. A bolsevisták csak nagyon kevés területet bírtak nyerni, azt is olyan veszteségek árán, amelyek semmiképpen sem arányosak eddigi sikereikkel.

Német részről hallgatnak azokról az ellenmozdulatokról, amelyeket tesznek. Szem előtt tartják az egész helyzetet ami nagyon érthető. A benyomás ma már mégis az, hogy a bolsevisták óriási erőfeszítései ezáltal ismét arra vannak itélve, hogy a bizonyára még lehetséges területi nyereség ellenére, a végső sikert még sem érhetik el. A Krivojrogtól északra eső térségben folytatódott a harcok, azonban ezen a helyen könnyen fel lehet ismerni, hogy a csatában rejlő lehetőségek kilitásukat nyitnak a németek előtt is, annak ellenére, hogy a bolsevisták Dnyepetrovcszktól délre és északra is átkeltek a Dnyeperen.

Nem játszották még ki minden kártyájukat a németek

Figyelemreméltó az a tény, hogy a szovjet minden kísérlete ellenére is nem bírta zsilipjét innen délre megnyitni. A németek bámulatosan nagy

páncéloserejével és különösen erős tüzerességgel gátat vetettek ennek a törekvésnek. Vasárnap a legkeményebb harcokban Krivojrogtól északra megakadályozták minden szovjet előnyomulást. A levegőben a német légierő uralkodik. A megemmisített szovjet páncélosok fele a német repülők érdeme.

Figyelemreméltó, hogy a német ellenrendszabályok összességükben és különösen a kremencsugi csatával kapcsolatban még nem jutottak teljesen érvényre. E megállapításból felismerhető, hogy a németeknek még különféle kártyáik vannak kijátszásra.

Hatalmas védelmi rendszert építettek ki a németek a Földközi tenger partvidékén

Berlin. (MTI.) A délolaszországi harcokról az Interinf a következőket jelenti: A német csapatok a Voltornótól északra elfoglalták a rendkívül előnyös hegyvonulatot Sparenise mellett. Ezt a hegyvonulatot a német biztosító csapatok több angol és amerikai előretöréssel szemben sikeresen megvédték, hét páncélost és két felderítő kocsit elpusztítottak. A Voltornó felső folyásának völgyében német utóvédek már csirájában elfojtották az amerikaiak közeledési kísérleteit. A németek több foglyot ejtettek és elfogtak két amerikai páncélos felderítő kocsit. A Barsanello szakaszon is sikert értek el a német utóvédek. Itt az angolok és amerikaiak napokon keresztül hiába igyekeztek a Foggia Róma országot szomszédságában levő másik országotat kezükbe keríteni. A szövetségesek minden kísérlete összeomlott. A 3-ik angol hadsereg folytatja nagyszabású átszervezését.

Bern. (Bud. Tud.) Chiassoi jelentés szerint az olaszországi német fő-

súlyos veszteségeket okozva elhárítottuk. Hasonló volt a helyzet Melitopolj és Zaporozsje között a német záróállásoknál, ahol vasárnap minden 90 percen a bolsevisták új hulláma támadt a németek ellen. Melitopolj ugyan most az összes hadifontosságú berendezések szétrombolása után a szovjet kezén van, de azok a kísérletek, hogy az áttörést a záróálláson át kieroszakolják, a német tüzeresség tüzeiben megrekedtek, noha a szovjet mindent elkövetett a siker érdekében. A bolsevista veszteségek növekedését mutatja, hogy szeptember végétől 2282 páncélost, 1503 repülőgépet, halottakban, sebesültekben és foglyokban pedig a bevetett hadosztályok 40 százalékát veszítették el.

Zürich. (MTI.): A szovjet fokozza erőfeszítéseit a kremencsugi bányavidék visszafoglalására.

parancsnokság számításba vette a szövetségesek esetleges partraszállási terveit Közép- vagy Északolaszországban. A Földközi-tenger partvidékén hatalmas védelmi rendszert építettek ki a Todt szervezet segítségével.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Londonban bizonyos előgedetlenség tapasztalható a szövetséges seregek jelentéktelen sikerei miatt Olaszországban. A Daily Herald például hétfői vezércikkében a szövetséges hadvezetéstől gyorsabb ütemet követel az olaszországi hadjáratban

Új, titkos fegyverrel rendelkeznek a németek a hajókaravánok ellen

Zürich. (MTI.) Angol jelentés szerint a németek új, titkos fegyverrel rendelkeznek a hajókaravánok ellen. Ez az úgynevezett akusztikai torpedó, amely a hajó propeller berregésére lép működésbe.

HITEL

NEMZETPOLITIKAI SZEMLE

az októberi szám tartalmából:
 BARDOSY LÁSZLÓ:
 A váradi egyezség
 PONGRÁCZ KÁLMÁN:
 Az első cseh emigráció és a magyar kérdés
 MAKKAI JÁNOS:
 A politikai boldogság-rendszerek
 MIKÓ IMRE:
 Angolszász hadicélok a két világ-háborúban
 Magyar Figyelő:
 Jánosfalvi Sándor István a széke-lyek csalárd jobbgyorsításáról — A magyarság egységének problémája — Filmpolitikai szempontok

SZEMLE:

MAKKAI LÁSZLÓ: Román történetírás a két világháború között (II) Szerkesztik: Albrecht Dezső, Kéki Béla, Venczel József, Vita Sándor. Előfizetés egy évre 20 P. Egyes szám ára 2 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsvár, Mátyás király-tér 5. I. Póstacsekk: 72.809. Megjelenik havonta.

Lisszabon. (MTI.) Londonból jelentik: Hétfőn este légiriadó volt Londonban. Tíz nap alatt ez volt a kilencedik riadó az angol fővárosban. Zürichből jelentik: (MTI) Washingtoni jelentés szerint Marchall tábornok 1944-ben Angliába költözik és átveszi a tervezett inváziós haderő főparancsnokságát.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit tengernagyi hivatal hétfőn este közölte, hogy szombaton egy német támadó előretörés során, a francia part közelében elsüllyedt a Karibidei cirkáló. A Linbourne cirkáló, miután az ellenség megrongálta, legénysége elsüllyesztette.

Az angol-portugál megállapodáshoz hasonló egyezmény kötését ajánlja fel Eden Törökországnak (?)

Bukarest. (MTI.) Ankarai jelentések nyomán a román sajtó ismét arról ír, hogy a moszkvai értekezlet befejezése után Edent Ankarába várják. Jól tájékozott török politikai körökben úgy tudják, hogy a török kormányt a moszkvai értekezlet eredményeiről akarja tájékoztatni. Más jelentések arról számolnak be, hogy törökországi diplomáciai körök nem tartják kizártnak azt a lehetőséget sem, hogy Eden ez alkalommal Törökországnak az angol-portugál egyezményhez hasonló egyezmény megkötését ajánlja fel.

Bukarest. (BTI.) A román sajtó érdeklődésének középpontjában változatlanul a moszkvai háromhatalmi értekezlet áll. A sajtó eddigi magatartásával szemben érdekes, hogy az eredeti értesülések, illetve találgatások szinte teljes egészükben hiányoznak az újságokból, egy-két angolszász hírforrás szórványos jellegű idézésén kívül. A legutóbbi napokban a sajtó inkább tartózkodó és hangjából inkább arra lehet következtetni, hogy az angolszászokkal szemben szovjet főlény nyilvánul meg az értekezleten. Más állásfoglalás nem igen található. A sajtó hangjából az a meggyőződés

esendül ki, hogy a moszkvai értekezleten olyan képviseletet tárgyalnak, amely egyelőre a világsajtóban semmiféle formában nem szelölhető. Így a lapok véleménye szerint az értekezlet határozatai inkább az elkövetkezendő eseményekből és intézkedésekből, mintsem az értekezlet végén kiadandó jelentések-ből lesznek kiolvashatók.

Villamos hérléttulajdonosok figyelmébe

A Nagyváradi Városi Vasút Üzletigazgatósága tisztelttel értesíti a hérléttulajdonosokat, hogy a közelő ünnepek miatt a hérléttulajdonosok megfizetését, illetve kiadása október hó 29-én és 30-án, valamint november 2-án és 3-án történik az Idegenforgalmi Hivatal helyiségében reggel 8-tól fél 2-ig és délután 3-tól 6 óráig.

Az új kedvezményes hérléttulajdonosok kiadását is a fentemlített napokon a t. Utazóközönség érdekében az Idegenforgalmi Hivatal helyiségében eszközöljük.

Vasárnap, október 31-én és Mindenszent napján, november 1-én nem állhatunk a t. Utazóközönség rendelkezésére.

Nagyváradi Városi Vasút Rt.
Üzletigazgatósága.

SVÁJCI TERVEZET AZ ÖREGSÉGI BIZTOSÍTÁSRÓL

Korunk égető problémái közé tartozik a létbizonytalanság megszüntetése. Az egész világ közvéleményét és különösen a szociálpolitikusokat nagyon foglalkoztatja ez a kérdés. Méltán. Az élet mindig bonyolultabb lesz és a szociális gondoskodás egyszerű keretei, a felebaráti szeretet önkéntes eszközei ma már nem tudnak általános orvoslást nyújtani. Azért a társadalom mindinkább igyekszik a szociális segítséget törvényekkel kötelező keretek közé szorítani.

A modern kor legfőbb sebei közé tartozik az öregek, a munkaerőben megfogyatkozottak elhagyatottsága. Általános a panasz mindenfelé, hogy az emberek inkább mennek kisebb jövedelmű nyugdíjas állásokba, mint nagyobb jövedelmű szabad pályákra. Nem régen foglalkoztunk a tanonchiánnyal. Ezen kérdés vizsgálatánál is felülött mint a tanonchiány egyik oka a munkás életének létbizonytalansága. Van ebből valami. Csak az érti ezt meg, aki ismeri a munkaképtelen iparosok sanyarú helyzetét. Ezért nagyon is érthető egyesek féltelme a munkás élet által nyújtott létbizonytalanságtól.

A ma embere átlátta a szörnyű ter-

het, amely az emberek vállára nehezedik a létbizonytalanság következtében. Nemcsak az egyén szempontjából jelent ez megpróbáltatást, hanem a társadalom és a nemzet szempontjából is. A forradalmi lelkiületnek gyökere elsősorban mindig azok lelkében hajt ki, akik a lét szeszélyei- nek vannak kitéve. Eppen ezért is megugysozván minden országot foglalkoztat a gondolat, hogyan lehetne legcélszerűbben gondoskodni az öregkori biztosításról.

Nálunk is többször hallunk mostanában erről a kérdéstről megnyilatkozásokat. Az angol Beveridge-tervnek is sarkalatos pontja az öregkori biztosításnak a kérdése. Svájcban most foglalkoztatja a közvéleményt az öregkori biztosításnak az ügye. Nemrégiben foglalkozott a kérdéssel a Svájci Szociálpolitikai Egyesület. Ed. Burckhardt tartott előadást az öregkori biztosításról és előadásának nyomán beadványt szerkesztettek, amelyet átnyújtottak a szövetségi kormánynak. Ennek a tervezetnek főbb pontjait kívánjuk megismertetni olvasóinkkal, hogy lássuk miképpen gondolkodnak Svájcban erről a nagyjelentőségű kérdéstről.

Bár a közvélemény erősen sürgeti

az öregségi biztosítás mielőbbi megnyugtató megoldását, a hivatalos vezetők, valamint a Szociálpolitikai Egyesület is azon a véleményen van, hogy csak a háború után oldható meg a feladat megnyugtató módon.

Egyik legfontosabb megállapítása a svájci tervezetnek, hogy a jelenlegi öregségi biztosítás nem kielégítő, mert hosszas és beható vizsgálatot igényel annak a megállapítása, hogy ki van ráutalva az öregségi támogatásra. Az egész rendszernek olyan színeze van, mintha alamizsnaképpen kapnák az érdekeltek az öregkori juttatást. Az új tervezet jogigényt nyújt az öregkori járulékokra még pedig akkora járulékot követel, amely mérés-kelten elegendő az élet fenntartására.

A szükséges pénzügyi alapot négy forrás teremti meg: a biztosított, a munkaadó, az állam és a kantonok. Arról nincs vita, hogy mind a négy tényezőnek hozzá kell járulnia az öregségi biztosításhoz. A vita csak akörül forog, hogy mekkora legyen mindegyik részről a hozzájárulás. Az állami hozzájárulással kapcsolatban megállapítják, hogy abban az esetben, ha az állam megoldja ezt a kérdést, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az állam megfelelő öregségi járulék szolgáltatása esetén megszabadul egy csomó tehertől, melyet most a szegények hivatalos támogatása ró rá. Tehát nem jelentene akkora terhet, mint az első pillanatra mutatkozott.

Az új tervezet lényegesen felemeli a biztosítandó egyén hozzájárulását azzal a megokolással, hogy a most érvényben levő öregségi biztosítások járuléka alapján nem lehet elegendő nyugdíjat adni. Ezért a tervezet a bélt 2 százalékát javasolja biztosítási hozzájárulás címen.

Ujítás az is a tervezetben, hogy magán biztosító intézetek helyett kantonilag vagy államilag kezelt biztosító intézetek szervezését kívánja.

A tervezet egyébként még csak főbb vonalakban készült el s a részletek kidolgozása a jövő feladata. Mindenesetre azt bizonyítja, hogy Svájcban is — mint mindenütt — komoly gondot okoz az öregségi biztosítás kérdése. Az egyes országokban megindult mozgalmak pedig azt bizonyítják, hogy a háború utáni idők egyik legfontosabb törekvése az öregségi biztosítás megoldása lesz és ha sikerült megnyugtató módon megoldani, akkor egyszersmind egyik legnagyobb vívmánya, amely leveszi az emberek vállairól a létbizonytalanságból fakadó súlyos gondot.

Virág Jeromos

Pótbeiratások a Szent László gimnáziumban

A pótbeiratásokat október 29-én reggel 8 órától kezdődőleg tartjuk a Kecskeméti zsidó gimnáziumban (Ványi Ödön-utca 9.). Az elmaradt javítóvizsgálatok október 28-án lesznek délelőtti 11 órától kezdődőleg. A tanév kezdete november 3. Az összes tanulóknak reggel 8 órára kell feljönniük a zsidógimnáziumba.

JAKÓ ALBERT igazgató.

Üzen az otthon!

Hálással köszönik honvédeink a vöröskeresztes csomagokat

Mai postánkat Marjalaky-Sztupka Tibor üzeneteivel kezdjük a Z. 683. számú táboripostáról:

Üzenem Fekete Ilonka, Kiss Mária, Kovács Irén, Horváth Margit és Gizi urleányoknak Nagyváradra, hogy üdvözléteiket köszönöm. B. Thomasnak üzenem, hogy kedves levelét megkaptam. Sajnos, csak pár szóban tudom megköszönni.

Üzenem kedves ismeretleneimnek, hogy a lapokat, olvasnivalókat, rendszeresen megkapom. Legutóbb korallszínű szalaggal átkötött csomagom érkezett. Miért nem írt a teladó nevelőre, hogy tudjam kinek köszönhetem meg kedvességét? Ismeretlenül is üdvözlöm és nagyon köszönöm a szép ajándékokat.

Székely Benő ügyvédnek üzenem: Benőkének ne haragudj, amiért mostanában megint hüllenkedtem, de nagyon sok a dolgom. Ollelle!

Czibula József Iodrázmesternek üzenem: Megkaptam a kedves lapot, köszönöm a váradi híreket és pletykákat. Amint időm megengedi, én is írok. Addig is a legjobbakat. Marjalaky József és B. családjának üzenem, hogy ne haragudjanak, amiért nincs időm írni. Ezuton üdvözlök és csókolok mindenkit.

Murányi Antal honv. (Tp. K. 722) írja:

Üzenem Székely István urnak és kedves feleségének Fugyivásárhelyre és Murányi János honvédnek Alkerre, hogy csókolom őket és maradok szeretettel. Kérem a nagyváradi leányokat, írjanak címekre, mert nagyon egyedül vagyok még csak gondolatomban is.

Üzeneteiket küldik a Tp. B. 611-

ról Nagyvárad és a vármegye közönségének, amiért csomagjaikkal megörvendeztettek a kinn harcoló honvédeket. Le sem tudják írni azt a boldog örömet, amelyben részük volt a nagyváradi szeretetsomagok átvételkor: Gromucz Károly honv., Szakállas János örv., Petrik György honv., Szalkay Lajos örv., Dankó Árpád honv., Gvőri Sándor, Boros Mihály, Oláh Sándor örv., Balzsi Sándor honv., Marozsai János honv., Prém István honv., Szilágyi József honv., Szerdahelyi József honv., Stock Ferenc honv., Turzik Ferenc szakaszvezető, Száraz József, Szabó Gusztáv honv. és Kunczler Ferenc örv.

Balogh László honv. (Tp. B. 419) szintén köszönetet mond levelében Nagyvárad város leányainak és asszonyainak, hogy a Vöröskereszt útján egy kis jó hazából álló szeretetsomaggal lepték meg. A csomag tartalmát jó étvágyal fogyasztották el a messze orosz mezőkön. Udvözlő ismerőseit és bajtársi szeretettel köszönti a Vöröskeresztet. Köszönti édesanyját, testvéreit.

Nagyváradi és Bihar vármegye leányainak és asszonyainak mondanak köszönetet a kapott szeretetsomagokért: Okrós Zoltán örv., Mókés György örv., Kiss Dániel honv., Kiss Sándor honv., Vigh János honv., Nagy János, Gábor Dániel, Pete István, Kulcsár Bálint, Csomós István, Nyakacska József, Krecht Gyula és Szaniszlai Sándor a B. 112-ös tábori postáról.

Földesi Sándor örv. (Tp. B. 455) üzeni, hogy a szeretetsomagok megérkeztek. Köszönjük az összes bajtársak nevében azt a szerető gondoskodást, amiben bennünket részesítettek.

— írja bajtársunk. — Sokszor csókolom a feleségem, kisleányom és az egész családomat. Irjanak sürömben.

Jakab József csendőr (Z. 987.) írja: Hálás szívvel küldöm bajtársam nevében köszönetem azért a gondoskodásért, amellyel a nagyváradi nők bennünket megörvendeztettek szeretetsomagjaik által. Kérem Isten áldását az adományozókra.

Kussy Leó tart. honvéd (Z. 333) köszönő lapját a szerkesztőség megkapta. Mi is hálással köszönjük.

Péter Mátyás honv. (K. 722) írja:

Azt hiszem nem mondok vele nagy újságot, ha elmondom, hogy mennyi örömet jelent a muszka földön harcolók számára az otthoni posta. Ezért nagy az én örömöm is, ha minél több lapot kapok hazulról. Irjanak ismerőseim és irjanak az ismeretlenek is. A váradi leánykák irjanak a következő címekre nagyon sokat: Szolomájer Antal, Talpas István örv., Hangai József honv., Szombati Ferenc, Kapitány Károly honv., Sipos Simon és Völgyi László honvédek, mint a Tp. K. 722-ről.

Merczel János honv. üzeni a K. 919-ről Jerzsák Izabella tanítónőnek és Kovács Mária tisztviselőnőnek, hogy mindent nagyon, nagyon köszön. Egyben üzeni, hogy továbbra is tartásuk meg őt gondoskodó szeretetükben.

Utolsó üzenetünk a mai postánkat Gellért Sándor honv. (F. 391) írja: Mi harcoló magyar honvédek meleg szeretettel gondolunk az otthonmaradtakra. Különös jóleső érzéssel gondolok a bájos kis nagyváradi leányokra, akik sokat szórakoztatnak leveleikkel...

Üzen a front!

Hlatky Endre főispán országzászló avató beszéde a hadapródiskolában

Városunk főispánja az elmúlt vasárnap a Gábor Aron tüzér hadapródiskola zászlóavatásán nagyhatású avató beszédet mondott. A cikket érdekes történelmi vonatkozásaira való tekintettel lapunk hasábjain folytatásban közöljük.

Első szavam a köszönet kifejezése legyen azért, amiért engem, mint a város főispánját ért a felkérés, hogy a Gábor Aronról nevezett hadapródiskolának országzászlója avatásakor én mondjak pár szót avatóbeszéd gyanánt. A felkérésnek mint főispán is nagy örömmel teszek eleget, mert tudom, hogy ez az intézet milyen nagyjelentőségű a mi városunkban s mert tudom, hogy ennek az ifjúsága a magyar nemzeti zászlóért tanul, küzd és él.

De személyemben a főispánt nem tudom elválasztani a magyar honvéd tüzérsergének bár csak tartalékos hadnagyától, sőt a mult évi Szent Borbála-est baktársi ünnepe óta nemcsak a tartalékos hadnagyától nem tudom elválasztani polgári hivatásomat, hanem immár a Gábor Aron hadapródiskolának tiszteletbeli hadapródjától, ami talán tréfás, de mély értelmű rang.

A zászló helyét igen méltóan, helyesen kijelölték, majd elkészült az árbőrűdjának alapzata, rajta rúd is; sőt a magyar tájak szele, szellője, vihára már is lengetheti a zászlót, a magyar nemzetnek, országunknak zászlóját. Most tehát, amikor itt körülálljuk és felavatjuk ezt a szimbólumot, ezt a több, mint szimbólumot, elmélkedjünk pár gondolatral pár mondatban — arról, hogy milyen, miféle zászlók lengtek e városban. Aztán pedig elmélkedniünk kell arról is, hogy mit szimbolizálnak az országzászlók és mit jelent ez a magyar országzászló nekünk, főként pedig nektek, kedves hadapródok.

Nagyvárad történelmi hely. Nagy felmagasztalások, nagy tragikumok szentelt helye. A városunk történelme hasonlít a városnak hű fiait vagyok és maradtok. Hasson át, mert ez a ti nagyszereű iskolátok, sőt vele ti is e történelemnek részese és részesei vagytok. Szent László ide hozta a bihari püspökséget, nyilvánvaló, hogy nem pusztaságra, hanem már lakott és már jelentős helyre hozta azt. Ennek a szent királynak kedvelt városa volt Várad, ide is temetkezett és zarándokhelyé tette ezzel a templomot, ami a mai vár területén állt valaha. Lengett tehát itt az Árpádok zászlaja, sokszor öröm és dicsőség jeleként. Sokszor pedig gyászt is jelzett, amikor például egy-egy árpád-házi királyt, királyi rokont, temettek el Szent László közelébe, — így II. Istvánt, a váradi premonstreiek alapítóját, vagy II. Endrét, az aranybullás és aztán (IV.) Kun Lászlót a tragikus sorsu királyt. Aztán lengett a vegyesházak, majd a Habsburg és a Habsburg-Lotharingiai házból származott uralkodóink lobogója is. Közülük külön emlitem az Anjou házat, amely sokszor lengett itt; így akkor is, amikor Nagy Lajos tartott itt országgyűlést 1342-ben, vagy amikor Anjou Máriát Luxemburgi Zsigmond császár és király feleségét itt temették. Ennek férje — Zsigmond — révén is lengett itt uralkodói szimbólum, ő is ide temetkezett a felesége sírja mellé, életében pedig ide zarándokolt a lengyel királlyal, Ulászlóval együtt, kinek zászlai a vendég jagán ékesítették városunkat.

Itt volt a mohácsi vész — 1526 —

után János király udvara és ezzel királyi székváros is lett Várad. Aztán Erdély fejedelmeinek végvára, ahol egy Rhédey, egy Bocskay István a várkapitány, ahol II. Rákóczi György sebeiben elvérez, ahol az utolsó Báthori, Gábor fejedelem a gyilkos támadás után elpusztul.

S minden zászlókkal jelzett korszakok és események láncolata,

(Folyt. köv.)

Felemelkedések tragikumok városa Várad! 1244-ben a tatár tör be s mindentromba dönt. A török seregek nem egyszer idáig eljönnek, pusztítanak, végül 1660-tól 32 éven át török basák uralma fészkelte be itt magát. Bizony, lengett itt ekkor a felhordás, lófarkas zászlók sokasága, míg 1692-ben eljött a felszabadulás ideje.

1848-ban honvéd város Várad, ahol Lányi tábornok vezeti a fegyvergyártást, ágyúöntőde van, hadipara terem máról-holnapra és honvéd lobogókat lenget a körösvölgyi légáramlat. De aztán jön az osztrákokat segítő orosz erő, Rüdiger tábornokkal az élén. Orosz cári megszállás jön ide s maga a főparancsnok — Pászkievics — is itt állítja fel a főhadiszállást. Cári orosz szimbólumok kerülnek az egykori Zöldfa szállodára, a vár fokára, középületeinkre. Aztán pedig a Bach korszak következik, — osztrák elnyomás osztrák lobogókkal.

Az idő azonban múlik, ezt a tragédiát is felemelkedés és hosszú béke korszaka követi, melyben a piros-fehér-zöld mindig erősebben érvényesül. A császári és királyi haderő mellé megszervezik a m. kir. honvédséget. Felépült ez a honvéd hadapródiskola is és lengett rajta a nemzeti lobogó.

1914—18. világháborújában a központi hatalmak ereje megtört, főleg belső kapcsolatok lazulása, kiesése miatt és a vég: Trianon. Megcsönkul a haza területe, a csonka országban az országzászló a gyász jeléül felárbóca ereszkedve siratják az elszakított megyéket, városokat, köztük Nagyváradot is, melynek neve Oradeává és melyben román állami színek mutatják a hatalomnak számunkra oly szomorú változását.

Ezt a trianoni állapotot a széthullás átka szülte, a széthullásé, melynek végzetes tüneteként a bolsevista uralom is jelentkezik, a sarló és kalapács vörös zászlójával.

Isten akaratából és segítségével, a magyar nemzet jogos igényeinek és igazságának erejével, igazságot kereső szövetségesek belátásával azután e város felett megszűnt a trianoni átok ereje és 1940 szeptember 6-án a föld alól talán az emberek, asszonyok szívéből, több mint húsz éves szenvedés vágyaiból előteremtett a magyar zászlók erdeje.

És most országzászlót avatunk itten is, a mi büszkén szeretett hadapródiskolánkban. E boldog órában azt kérdezzük magunktól, hogy mit jelképez az országzászló.

Erre a kérdésre az államtan adja meg a választ és a magyar történelem.

Minden ország zászlója az államot jelképezi és pedig a területet, a lakosokat és a szuverénitást, a főhatalmat. Jaj, ha a szimbólum többet mond a valóságnál! Ezért: jajszóra fakadunk a mi zászlónk előtt is. Mert a mi zászlónk nem csak a mai államunk területét jelenti szemünkben, hanem a történelmi Magyarországot is. A lakosok tekintetében is kevesebb a valóságunk a szimbolizálnál, mert a zászlónk az egész tör-

ténelmi magyar terület lakosságát és minden magyart is jelképez. Ezek alapján pedig jelképe a főhatalom történelmi jogának is.

Ezért amikor e zászlót rendeltetésének átadjuk, felavatjuk, akkor az iránt könyörgünk a Mindenható Istenhez: tökéletesítse ki a mi szent nemzeti jelképünk valóságát, tökéletesítse a magyar államhatalmat a hármass értelemben, a terület, a lakosság és a főhatalom tekintetében.

Ezekkel a gondolatokkal tulajdonképpen elmondtam már, amit az országzászló avatásakor közölnöm kellett.

Bejejezősül még csak arról szólók, hogy mi jusson eszetekbe, ha a zászló lobogásának hullámait látjátok.

Erről a ritmusról jusson eszetekbe a magyar rónáknak lankás vidékeinek hullámzó gabonaföldje; a szél és vihar ereje alatt meghajló fák hullámzása, mely végig fut a Kárpátok egész láncolatán; jusson eszetekbe a hullámzó magyar tenger, a Balaton, a tavak és a folyók, melyeknek vizei kisodródhatnak az országhatáron, hiszen Európában vagyunk, nem valami önálló magányos szigeten. Európában, ahol nekünk is helyünk van; kell is, hogy méltó helyiünk legyen és a mi feladatunk, hogy e méltó helyet megtartsuk és méltók le-

gyünk rá.

Színeiben pedig ez a zászló emlékeztessen mindnyájukat először is a végre, mely bennünk lüktet, mely közös és élő valóság s amelyet — ha kell — fel is áldozunk és hullatunk, emlékeztessen a szeretetre, a hazaszeretetre is, a tüzér fegyvernemre, végül a színekre. A fehérsége juttassa eszetekbe az igazságot és tisztaságot, a legfőbb erényt, az igazi jellem erejét, ami nélkül lehet valaki himnusz ember, de nem igazi férfi, lehet benne emberi vanás, humanum, — hiszen tévedni is emberi dolog, — de kevés lesz benne igazi férfi erény, virtus.

A zöld szín pedig emlékeztessen a szebb jövőre és annak a reményére, hogy a Mindenható meghallgatja a noz-zá imént küldött fohászatunkat, megvalósítja, ami iránt könyörgöttünk.

Ugy legyen!

Rómából Velencébe költöztek át a hármass egyezmény államainak külképviseletei

Merénylet áldozata lett a római köztársasági fasiszta pártszervezet vezetője

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a Svájci Távirati Iroda jelenti, a köztársasági fasiszta kormány mellett működő külföldi diplomáciai képviseletek székhelyül Velencét szemelték ki.

Zürich. (MTI.) A Basler Nachrichten chiassoi jelentést közöl, amely szerint a hármass egyezmény államainak legtöbb diplomáciai képviselője már átköltözött Velencébe, hogy Mussolini közelében legyen. A holgár ügyvivő már odaérkezett. A kirinalli japán nagykövetség küldöttsége Velencében telepedett le. A Gazetta del Popolo szerint már Velencében van-

nak Szlovákia és Horvátország diplomáciai képviselői is. Taiföld képviselője a déltiroli Meránban tartózkodik.

Róma. (Bud. Tud.) A Mussolininál kihallgatáson levők kijelentése szerint, Mussolini egészséges és szellemileg igen tevékeny ember benyomását kelti. Mussolini azon a véleményen van, hogy a nemzeti hadsereg és a német haderő között nem szabad széthúzásnak lennie.

Chiasso. (Bud. Tud.): Mengolinit, a római köztársasági fasiszta pártszervezet vezetőjét október 18-án politikai ellenfelei meggyilkolták.

Szabad és független Albánia talpraállítását határozta el az albán nemzetgyűlés

Tirana. (MTI.) Az október 16-ika óta ülésező albán nemzetgyűlés által eddig elért eredményekről a kormány nyilatkozatot adott ki, melyben hangsúlyozza a nemzetgyűlés egyhanguan hozott határozatát, hogy a nemzet minden erejét egy szabad és független Albánia talpraállítására összpontosítja. A nemzetgyűlés egyhangu határozatban kimondta, hogy tárgyalannak tekinti az albán korona egyesítését az olasz királlyal Viktor Emanuel és örökösével részére. Az 1939 április 7-ike óta kiadott törvényeket és rendeleteket, amennyiben azok az állam érdekeivel ellentétben állnak,

hatályon kívül helyezik. A végrehajtó hatalmat egy négy tagból álló kormányzótanácsra ruházzák át. Hatályon kívül helyezték azt az 1940 évi törvényt is, amely szerint Albánia ugyanazon országokkal áll hadban, amelyekkel Olaszország. A kormányzótanács tagjai a nemzetgyűlés legközelebbi ülésén teszik le az esküt.

Hadbírság ellenőrzése alá kerül Norvégia lakossága. Stockholmból jelentik: (B. F.) Quessling törvényt bocsátott ki, melynek értelmében Norvégia egész polgári lakossága a hadbírság ellenőrzése alá kerül.

Meghosszabbították a népművelési tanfolyamokra való beiratkozás határidejét

November 7-ig iratkozhatnak be a felnőttek és az iskolaköteles koron túl lévő ifjúság

A Népművelési Bizottság értesíti városunk művelődni kívánó lakosságát, a felnőtteket és az iskolaköteles koron túl lévő ifjúságot, hogy az 1943—44. tanévben hirdetett húszrendbeli tanfolyamra való beiratkozás határidejét 1943. évi november hó 7-ig bezárólag meghosszabbítja. A tanfolyamra a népművelési titkári hivatalban (Szilágyi Dezső-utca 12., távbeszélő 24-88.) lehet beiratkozni.

Tanfolyamok:

1. **Írás-olvasás, számolás-mérés** kezdők részére.

2. **Alapismeretek:** Írás, fogalmazás, olvasás, számolás, mérés, történelem, földrajz, állampolgári, egészségi és gazdasági ismeretek.

3. **Magyar nyelvi ismeretek:** A megészülés ideje alatt keletkezett hiányos ismeretek pótlása.

4. **Közműveltségi ismeretek:** Az ember lelki és erkölcsi világa, testtan és egészségi ismeretek, szülőföld- és honismeret, gazdasági ismeretek, a magyar nemzet történelme, nemzeti irodalom.

5. **Magyar nyelvhasználat magasabb iskolája.** Tisztviselők és középiskolát végzettek részére.

6. **Magyarságismeret:** Öntudat az irodalomban, magyar nemzeti képzőművészet, magyar zene, magyar föld és népe. Tisztviselők és középiskolát végzettek részére.

7. **Magyar dal- (nóta) művelés:** magyar dalok egyszerű tanítása és izlése éneklésének gyakorlása.

8. **Szőlő- és gyümölcsstermelés:** elméleti és gyakorlati oktatás.

9. **Konyha- és virághortészeti:** a mindennapi életben használható elméleti és gyakorlati ismeretek oktatása.

10. **Gyakorlati termelési ágak:** méhészet, selyemhernyótenyésztés, gyöngy- és növények termelése, nyultenyésztés.

11. **Nőnevelési tanfolyam.** Oktatás anyaga: Az ember lelki és erkölcsi világa, egészségügyi, háztartási és gazdasági ismeretek, ének, tánc és népi játékok.

12. **Anyák iskolája.** Oktatás anyaga: a gyermek testi fejlődése, gyermekbetegségek, a gyermek lelki fejlődése, testi és szellemi nevelése.

13. **Női kézimunka tanfolyam:** Hártya beszövés (stoppolás), barisnyaltalpalás, ruhanemű és fehérnemű foltozás, szárított láncöltés és keresztöltés oktatása.

14. **Szülők iskolája.** Oktatás anyaga: Családi nevelés, szülők és nevelők hivatása, rend és rendszeretetre való nevelés, az életre való nevelés, hangulatok és indulatok ereje és ezek fékezése, szellemi kiegyensúlyozottságra való nevelés. Gyakorlati megbeszélések és tanácskozások.

15. **Iparosok közművelődési főiskolája.** Oktatás anyaga: magyar irodalom, történelem, földrajz, nemzeti politika, nemzetgazdaságtan, társadalomtudomány, ipari törvények, természettan-vegytan. Beiratkozás az Ipartestületben.

16. **Munkásfőiskola.** Oktatás anyaga: magyar irodalom, történelem, földrajz, nemzetpolitika, nemzetgazdaságtan, társadalomtudomány, ipari törvények, természettan-vegytan. Beiratkozás a Nemzeti Munkaközpontban.

Az eddig felsorolt tanfolyamok teljesen ingyenesek.

17. **Kisgazdaasszonyképző tanfolyam leányok részére.** Beiratási díj 2 P, tandíj 20 P.

Elméleti oktatás: erkölcsi ismeretek, társadalmi műveltség, egészségi ismeretek.

Gyakorlati oktatás: háztartási mun-

kák, főzés, női kézimunka.

Kedélyképzés: magyar dal és népi játékok.

18. **Ipari és kereskedelmi ismeretek:** könyvvitel, levelezés, ipari és kereskedelmi törvények és hatóságok. Beiratási díj 1 P, tandíj 10 P.

19. **Kirakatrendezés.** Elméleti és gyakorlati ismeretek nyújtása kereskedők, üzletes iparosok és ezek alkalmazottai részére. Beiratkozási díj: 2 P, tandíj 20 P.

20. **Szabadegyetemi előadások** a városháza dísztermében minden csütörtöki napon d. u. 5—6 óráig tartanak, eltérően az elmúlt évtől, amikor ezek az előadások 6—7 óráig tartottak. Az I. előadás folyó évi október 28-án lesz, amelyen Hankiss János államtitkár tart előadást.

Iparos és munkás egyetemet létesít a nagyváradai Népművelési Bizottság

Kirakatrendezői tanfolyamot is rendeznek a közeljövőben

Nagyvárad. Hétfőn délután tartotta évi közgyűlését a város Népművelési Bizottsága dr. Soós István polgármester elnöklété mellett. A polgármester megnyitó beszédében elmondta, hogy bár a Népművelési Bizottság 1941-ben alakult, igen szép és eredményes munka tekintetében.

Vidor József titkár beszámolójában részletesen kifejtette, hogy milyen nagy hiányt pótol az intézmény, amely a nemzeti egységre nevelte a város lakosságát, amely a múlt évben 22 szabadegyetemi előadást rendezett, a Nemzeti Munkaközpontban pedig rendszeresen folytatja kulturális nevelő munkáját, különböző tanfolyamok rendezése kapcsán 7 néma-tanfolyamot is előkészített. A jövő munkaterveiről meg-

említette, hogy a munkásegyletemen kívül iparos egyetem létesítését is tervbe vették, rendeznek egy kirakatrendezői tanfolyamot is. Balogh István festőművész irányítása mellett.

A hozzászólások kapcsán Arvay Árpád képviselő javasolta, hogy ne feledkezzen meg a Népművelési Bizottság a kereskedő társadalomról sem, mert ez is rég hiányát érzi a szakszerű oktatásnak.

Válaszában Vidor József titkár bejelentette, hogy örömmel vette a felhívást és ebben az értelemben kibővítési programját. A gyűlésen a beszámoló keretében megemlítette a titkár azt az érdekes újítást, hogy sikerült egy keskenyfilm felvevő gépet beszerezni, mellyel a Bizottság munkáját kiszélesítik és megőrkítik.

November 2-án kezdődik a hadisegélyek kifizetése

Nagyvárad thj. város adóhivatala Ad. 5376—1943. szám alatt az alábbi közleményt adta ki:

Tudomására hozom az érdekelteknek a november havi hadisegélyek kifizetésének sorrendjét:

Adóhivatali pénztár

(Városháza, földszint 10. sz. szoba.)

November 2-án 1-től 500-ig;

3-án 501-től 1000-ig;

4-én 1001-től 1407-ig

terjedő sorszám alatt törzskönyvezett hadisegélyeket, míg november hó 5-én az 1—250. szám alatt nyilvántartott munkaszolgálatosok segélyét fizeti.

Városi főpénztár

(földszint, I. számú szoba.)

November 2-án 1408-tól 1900-ig;

3-án 1801-től 2200-ig;

4-én 2201-től 2650-ig

terjedő sorszám alatt nyilvántartott hadisegélyeket, míg november 5-én a 251-től 500 szám alatt törzskönyvezett munkaszolgálatosok segélyét fizeti.

A hadisegélyek kifizetése naponta délután 4 órakor kezdődik.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a városi adóhivatal a fenti sorrendhez szigorúan ragaszkodik és kivételt senkivel szemben sem tesz.

Nagyvárad, 1943. október hó 26.

vitéz Morvay Árpád s. k.,
a városi adóhivatal főnöke.

Figyelmeztetj az adóhivatal az érdekelteket, hogy mindazok, akik a fent jelzett napokon nem veszik át hadisegélyeket, csak november hó 15-ike után kerülnek kifizetésre miután a novemberi adófizetések nagy forgalmára való tekintettel az adóhivatalnak nem áll módjában a késedelmesen jelentkezéket soronkívül kifizetni.

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb színes 1 80 P kapható

a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

Megválasztotta vezetőségét az EMKE biharmegyei szervezete

Nagyvárad, okt. 26. Az EMKE a perem-magyarország védelmére magyar nyelvű szervezkedést kezdett s ennek során most alakult meg a biharmegyei központi szervezet, amelynek élére a következő elnökséget választották meg:

Díszelnökök: Cziffra Kálmán dr. főispán, vitéz Nadányi János dr. alispán, ügyvezető elnök dr. Marcsa Dénes tanügyi főtanácsos. Társelnökök: Schrijfert Béla dr. apostoli kormányzói helynök, Csernák Béla református vezetőlelkész, Turmezei Sándor dr. ág. ev. esperes és Erdélyi Géza dr. posta főigazgató. Titkárok: Istók László dr. tanügyi titkár és Tarkó Lajos, a Népművelési Bizottság titkára, pénztáros Mácsa Antal. A választmány megválasztását későbbre halasztották.

Az alakuló ülésen a központot Szatmáry Lajos dr. ügyvezető elnök, Szűk Ödön dr. titkár és Wallner Gyula főtitkár képviselték.

Jáskabakák emlékműve...

A volt es. és kir. 37. közös gyalogezred, mint Nagyvárad egykori házi- ezrede és a testvérezred, a volt 39-es közös gyalogezred emlékművére csekéket bocsájtott ki az elnökség, mely a következő felhívással fordult az életben lévő bajtársakhoz és a város, valamint a megye nagyközönségéhez:

„Három éves fáradtságos munkánkat siker koronázta. Hála városunk és vármegyénk illusztris és hazafias érzélettől áthatott vezetőségének, valamint országos elnökünk fáradhatatlan agitációjának és ügyeszeretetének, talán rövid idő múlva impozáns emlékmű fogja hirdetni városunkban elesett bajtársaink örök és dicsőséges emlékét. Az emlékmű leleplezése előreláthatólag már a tavaszzal megtörténik s így kötelességünknek tartjuk, hogy a város és a megye nagyközönségének figyelmét felhívjuk erre. Most még van alkalom arra, hogy ezredeink elesett hőseinek özvegyei, árvái, rokonai, barátai, de a város és megye egyetemes lakossága lerója kegyeletét olyan formában, hogy anyagi lehetőségek mérten hozzájárul az emlékmű föllállításához. Ugy véljük, föléleges hangsúlyoznunk: mit jelentett Váradnak és a megyének a 37. házi- ezred, amely közel kétezár éven keresztül adta fiait a magyarság és a haza védelmére. Hiszünk, hogy ennek tudatában minden igaz hazafias érzésű váradai és biharmegyei polgár hozzájárulási csekéket kér és azt kitöltve megküldi a fel-tüntetett címre. Hősi emlékművünk, mint örök mementó fog felmagasodni Várad egyik legszebb terén, hogy századokon keresztül hirdesse a váradai házi- ezred és testvérezrede multhatlan harci dicsőségét. Hirdetni fogja azt, amit mi imánkban úgy fejezünk ki, hogy: „Hazádnak rendületlenül légy híve óh magyar...”

Bajtársaink, testvéreink igényeljenek hozzájárulási csekéket a következő helyeken: Prizibil Károly ny. ezredes, Gróf Andrássy ut 47., dr. Krüger Jenő ügyvéd, Schlauch-tér 20., Vitézi Rend (Széchenyi palota), Tűzharcos Szövetség (Széchenyi palota) és Mignon oszloktárház, Szaniszló utca 2. sz.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Készíteteket nem adunk vissza.

**SERÉDI JUSZTINIÁN KOLOZSVÁ-
 RON.** A Magyar Tudósító jelenti: *Serédi Jusztinián*, Magyarország híboros hercegprímása *Sándor* Imre kolozsvári püspök meghívására Kolozsvárra látogat, ahol néhány napig marad.

December első napjaiban tartják második összejövetelüket a német katolikus püspökök. Berlinből jelentik: (Magyar Táv. Iroda) Az Interinf jelenti: Jól értesült katolikus részről Berlinben hétfőn ismeretessé vált, hogy a német katolikus püspökök ezidei második összejövetelüket előreláthatóan december első napjaiban tartják meg Berlinben. Az újabb találkozók céljáról még semmi sem vált ismeretessé. Bizonyára nem téves az a feltevés, amely szerint ennek az értekezletnek lényeges pontja a légiháború kérdése.

KÜLÖNÖS SZERENCSETLENSÉG EGY FINN KIKÖTŐBEN. Helsinki. (MTL) Turku kikötőváros egyik gyártelepén különös szerencsetlenség történt. A gyár 62 méter magas kéményében robbanás történt, amelynek következtében a kémény fele 20 méteres darabja a mélyébe zuhant. A kémény alatt dolgozó munkások közül ötven meghaltak, negyven megsérültek. A lezuhant darabok károkat okoztak az épületekben és gépekben.

Kényszerleszállást végzett egy angol repülőgép Lisszabonban. Lisszabonból jelentik: (MTL) A Német TI jelenti: Egy négymotoros angol bombázó vasárnap délután Lisszabon mellett kényszerleszállást végzett, állítólag benzinhány miatt. A repülőgép nyolctagú személyzete jelentkezett a hatóságoknál, melyek a teljesen sértetlen repülőgépet lefoglalták.

ÉRTESÍTÉS. A Nagyvárad és Vidéké Ipartestület Ruházati és Textil iparosok szakcsoportja értesíti mindazon férfiszabó iparosokat, kik a béletsúrura igényt tartanak, hogy azok átvétele végett a szakosztály irodájában okvetlenül jelenjenek meg, a női szabók béleltálatása csütörtökön és pénteken kezdődik meg.

Este 7 óráig tarthatnak nyitva november első felében a könyvkereskedők. A Magyar Távirati Iroda jelenti: *A Budapesti Közlöny* keddi száma közli a kereskedelmi és közlekedésiügyi miniszter rendeletét, amely szerint a könyv-, írószer- és papírkereskedések mindazokban a városokban és községekben, amelyekben ezeknek az üzleteknek hétköznapi zárórája este hét óráig korábbi időpontban van megállapítva, november 1-étől november 15-éig bezáróan a közbeszó vasárnapok kivételével, este hét óráig tarthatók nyitva.

A 80 éves Lloyd George megnősült. Stockholmból jelentik: Az angol hírszolgálat jelentése szerint Lloyd George volt angol miniszterelnök házasságot kötött Miss Frances Stevensonnal aki 1913 óta magánítkárnője volt és e minőségben Lloyd George mellett jelen volt a béketárgyalásokon. Lloyd George ma 80 éves. Első felesége 1941 januárjában halt meg 53 éves házasságot után. Miss Stevenson most 55 éves.

Karácsonyra hazatérnek az első világháború egyik hőltá nyilvánított honvédje. Zalaegerszegről jelentik: Felker Géza sümegprágai földműves még az első világháború idején eltűnt az orosz harcúterén és a háború után hőltá nyilvánították. Most, majdnem 30 év múltán levél érkezett tőle feleségéhez és ebben közli, hogy legkésőbb karácsonyra hazatér. A levélből kiderül, hogy Felker annakidején hadifogságba került és csak most, a megszálló német csapatok juttatták abba a helyzetbe, hogy visszatérhessen hazájába.

MEGJELENT A HITEL LEGUJABB SZÁMA. A Hitel októberi számában *Bárdossy László* a váradi egyezségről ír, amelyet *Ferdinánd és Zápolyai János* kötöttek egymással a magyar közvélemény nyomására, hogy elhárítsák közös erővel a fenyegető török veszedelmet. A cikk kiemeli ennek az egyezségnek nagy politikai jelentőségét. *Pongrácz Kálmán* az első cseh emigráció és a magyar kérdérről értekezik. *Makkai János* pedig a politikai boldogság-rendszereket ismerteti, *Mikó Imre* az angolész hadicélok a két világháborúban csmen megismerteti az angolész imperializmus útját, amely immár kétszer vezetett világkatasztrófához. *Magyar Figyelő és Szemle* teszi teljessé az értékes folyóiratot.

Halálozás. *Hoffmann Béla*, a Vilámoeművek fiatal tisztviselője életének 37-ik évében, rövid, de kínos szenvedés után, f. hó 25-én éjjel meghalt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz az olasz temető Haller kápolnájából.

A szívzorogás, félelemérzés és levertség mindazon esetei, amelyeket a tápcsatornában beálló torlódások idéznek elő, a természetes „*Ferenc József*” keserűvíz használata által rendszerint gyorsan elmúlnak. Kérdezze meg orvosát!

A Kornevillei herangok-ban becsüzik Nagyváradtól Pintér Imre, Ma délelőtt megjelent szerkesztőségünkben *Pintér Imre*, a nagy idők ki való művésze és bejelentette, hogy sikerült megállapodnia *Putnik Bálint*tal, a búcsúelőadásra vonatkozóan. Eszerint december elején kerül sor a Kornevillei herangok bemutatására, amelyben *Gáspár apó* szerepét játssza el *Pintér Imre*.

JAVULT ROOSEVELT ÁLLAPOTA. Amsterdam. (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti, az influenzában megbetegedett *Roosevelt* elnök állapota hétfőn kissé javult. Látogatókat hétfőn még nem fogadott.

Zilahy Lajos kapja az Idei Vojnits-jutalmat. A MOT jelenti: A Magyar Tudományos Akadémia hétfőn összes ülést tartott, amelyen az elnök *József királyi herceg* megemlékezett az Akadémia egyik legkiválóbb tagjáról, *Herceg Ferenc*ről, abból az alkalomból, hogy 80-ik születésnapját ünnepelte. Az Akadémia összes ülése ezután úgy határozott, hogy az idei *Vojnits-jutalmat* *Zilahy Lajos*nak adja ki. „Szép-nyám” című színművének jutalmazására.

52 ezer vagon gabonafeleslege van Romániának. Bukarestből jelentik: MTL A román gazdasági sajtóban megjelent legutóbbi kimutatások szerint Románia az idej termős betakarítása után 52.869 vasuti kocsi búza és rozsfelesleggel rendelkezik. A felesleg elhelyezése érdekében a külfölddel tárgyalások folynak.

Két világhírű francia író álmódta és alkotta meg ezt a filmet, mely a legszebb francia filmek közül is kimagaslik!

A pék felesége

Főszerepben a francia filmgyártás két büszkesége: **RAIMU** és a gyönyörű **GINETTE LECLERC**. A kenyér és szerelem himnusza.
Csak 16 éven felülieknek! Bemutató szerdán az **APOLLO**-ban

A legsikerültebb magyar vígjáték

Mátyás rendet csinál

Főszereplői: **Lukács Margit, Német Romola, Erdélyi Mici, Mály Gerő, Szilassy, Felek**
 a **CASINO**-ban

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY
 Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 500 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést november 5-én, a másodikát november 13-án a városi közraktárban (Thaly K-u. 2.) kitűzöm.

- Árverési feltételek:**
1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
 4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. október 25.
LITERATI JÁNOS,
 végrehajtó.
 A kiadmány hitellel: **Málnár** kiadó.

Bihar vármegye Alispánja
 1941-1943. szám.

Versenyárgyalási hirdetés
 Bihar vármegye alispánja a vármegye központi és járási főszolgabírói hivatalai részére az 1944. évben szükséges papír és írószer, valamint nyomtatvány szállításra a valamennyi keleti és erdélyi országrészre korlátozott nyilvános versenyárgyalást hirdet.

A versenyárgyalás részletei az ajánlati és szállítási feltételek egy a vármegyei irodaigazgatónál, mint a nagyváradai és kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamaráknál, az Ipartestületek Országos Központjánál, a nagyváradai, szatmárnémeti és kolozsvári ipartestületeknél, Nagyvárad, Szatmárnémeti és Kolozsvár városok mérnöki hivatalában, a Hadirokkantak Országos Nemzeti Szövetsége nagyváradai, szatmárnémeti és kolozsvári csoportjánál megtekinthetők a hivatalos órák alatt. A minták csak a vármegyei irodaigazgatónál tekinthetők meg.

Ajánlatok a hatóságomtól díjmentesen beszerezhető ajánlati és költségvetési űrlapokon 1943. évi november hó 6-án 10 óráig nyújtandók be az alispáni iktatóhivatalban. Az ajánlatok ugyanazon napja délelőtt 10 óra 30 perckor lesznek felbontva.

Nagyvárad, 1943. október hó 22.
Dr. vitéz Nadányi s. k. alispán.

Kihágási eljárás indul azok ellen, akik nem töltik ki az élelmiszerjegyek fejlappját

A m. kir. közellátásügyi miniszter ellenőrzési főosztályának 808.253-1943. számú leirata alapján felhívom a város közönségét, hogy a közlemezési hivatal által kiadott kenyér, liszt, cukor stb. élelmiszerjegyek fejlappján az üresen hagyott rovatokat tintával mindenki pontosan töltsse ki, mert az ez ellen vétők ellen a kihágási eljárást megindítom. Felhívom továbbá az összes kereskedőket, hogy élelmiszert csak olyan jegyre szolgáltatnak ki, amelynek fejlappja szabályszerűen ki van töltve, tehát fejlapp nélküli, vagy egyes kockákra, vagy pedig olyan élelmiszerjegyekre, melyeken a név és lakás nincs feltüntetve, élelmiszert nem szolgáltatható ki. Az ez ellen vétő kereskedők ellen a legegyszerűbb megtorló intézkedéseket teszem folyamatba.

Végül felhívom a város közönségét, hogy az élelmiszerjegyek ellenőrzése alkalmával a szabálytalanul kitöltött jegyeket csak azoknak adhatják át, akik személyazonosságukat, illetőleg azt igazolják, hogy a Közlemezési Hivatalnál vannak alkalmazásban.

Őszinte mozikritika

Rombadólt álmok
 — Bemutató a Belvárosi Mozdóban —

A németek Michelangelójának, *Schlüter Andreas* szobrász és építőmérnöknek tragikus életpályáját mutatja be ez a Terra-film.

Schlüter a tökéletes és meg nem alkuvó művész rettenhetetlen hátrországgal szembeállít Eosanderrel, aki idegen (franciás) irányával nem engedti kibontakozni az eredeti német művészetet.

Az udvari intrikák is ellene dolgoznak, mivel *Schlüter* nem hajlandó a hűségére.

Támogatói: hűséges hitvestársa: *Lisbeth* és egy lengyel kalandornő, aki előbb Varsóban, majd Drezdában és Berlinben *Orléwska* gróf özvegyeként a legelőkelőbb körökbe furja be magát. Az igazi feleség és a szerelmes *Kalandornő* versengenek egymással. Végre is *Lisbeth* győz és az ellenségeitől, irigyeitől hőrtönbe juttatott férjének királyi kegyelmet biztosítva visszavonul a sokat szenvedett *Schlüter* a családi élet zavartalan boldogságába.

A kivitelezésben mindenképpen grandiozus film főszerepeit *Heinrich George, Mia Kopp* és *Olga Tschschowa* alakítják nagy művészettel.

Olasz Péter dr.

